

Kaks operatsiooni

1985, Tallinn

„Minu arust peab paika see vene vanasõna, et 45-aastane naine on taas marjakene. See oli mu elu ilusaim aeg. Ja ega ma enam päris selline välja näe ka. 2002. aastal juhtus mul meie labradorikrantsist koeraga tobe õnnetus. Ma olen eluaeg olnud õudne koeramamma. Ja too päev, kui ta oli söömise lõpetanud, võtsin ta kausi endale sülle ja tahtsin teda musitada. Koerake urises, et ära tee, aga mulle tegi see nalja. Ta lihtsalt äigas mulle, aga nii õnnetult, et suur tükk tuli ülahuulest ära. Eks ma ikka olin ise süüdi, sest oleksin pidanud mõtlema. Pärast, kui olin nädal aega haiglas, siis koer ei tulnud see aeg laua alt väljagi. Tegin läbi kaks operatsiooni. Alguses loodeti, et moka kasvab ise kokku, aga nii ei läinud. Siis tuli üks meisternaine tohter ja tegi mulle uue ülehuule. See arstitädi tahtis ka kolmandat operatsiooni teha, aga kuna ma väga kardan narkoosi, siis ma rohkem ei lasknud. Peasi et suu käib lahti ja saab laulda.”

Oskab, aga ei taha

1957, Tartu

„Mind avastas lauluõpetaja Leida Karindi. Tema ütles mulle, et tüdruk, sul on väga ilus hääl. Iga kord, kui klassis uut laulu õppisime, käskis ta teistel tüdrukutel kuulata, kuidas Rita laulab. Alati kartsin, et kui järgmine kord tuleb jälle laulda, kas siis viisi ja sõnu täpselt mäletan. Mu esimene avalik esinemine oli 1946. aasta kevadel. Teise klassi lõpetamise puhul pandi mind juba koori ette solistiks laulma. Kui tuli Tartu ülelinnaline olümpiaad, siis esimesel aastal sain esikoha. Teisel aastal sain aga teise koha, sest laulsin vene laulu Moskvast eesti keeles. Selle peale öeldi, et oskab, aga ei taha laulda. Hulk aega hiljem konservatooriumis sain aru, et helilooja mõtleb muusikat kirjutades konkreetse teksti peale. Ega ta seda arvesta, et tuleb tõlge. Iga lugu kõlab ikka originaalkeeles kõige paremini.”

Pannkoogivanaema

2011, Tallinn

„Meil on Juhaniga kaks last, neli miniat, üheksa lapselast ja kolm lapselapselast. Ma olen olnud neile pannkoogivanaema, kuigi ega ma väga hästi pole osanud süüa teha. Mu ema oli ka selline, et kui ta isaga abiellus, siis ta ei osanud midagi. Ta oli perekonnast, kus olid alati abistajad olemas. Aga siis isa ikka hakkas suppi nõudma ja ema pidi elu jooksul kõik ära õppima. Minuga oli ka nii, et kuna ema tegi kodus kõik ära, siis ega mul olnudki vaja midagi osata. Kui tulin Tallinna õppima, siis sattusin elama majja, kus oli mitu peret ja üks ühiskööök. Kui ma siis seal oma elu esimest putru tegema hakkasin, läks midagi vussi. Selle peale tuli üks pereema kohe õiendama ja õpetama. Teisest toast tuli aga üks üksik taksojuhust naine, kes teatas, et me kõik oleme kunagi õppinud putru tegema, aga katsugu keegi laulda nii nagu Margarita. Kui ma midagi teha ei oska, siis olen seda lauset alati naljaga kasutanud. Aga õnneks on mu poegadest väga head kokad tulnud. Vanem poeg ka laulis kunagi,

aga kui viisin ta koori laulma, et ta saaks rännata ja reisida, siis jäi ta haigeks ja teatas, et mina tahan temast lauljat teha, aga tema ei taha. Sinna see jäi. Ja kedagi õpetanud ma ka ei ole, sest ma pole ise kunagi koolis õpitut kasutanud. Mul pole seda lihtsalt vaja olnud. Ma pole kunagi pidanud eriti harjutama või häält otsima. Olen kolleegide pealt näinud, kuidas tihti nähakse suurt vaeva. Mulle on lihtsalt antud ja kasutan seda ära nii hästi, kui oskan.”

(Margaritast paremal tema lapselaps Maria, tema süles lapselapselaps Käthe-Mariin ja kõrval lapselaps Airis. Margarita selja taga minia Irina, paremale minnes noorem poeg Sven, süles lapselaps Stefan, lapselapsed Ethel, Siris ja Aroonika-Margarita)

Kurvad laulud keelatud

1937, Moskva

„Siin pildil olen ema ja lapsehoidjaga. Minu ema sündis Tallinnas, isa Viljandis ja kokku said Sevastopolis. Isa oli suurtükiväe insener ja see tähendas, et pere rändas kogu aeg. Mind tehti näiteks Harkovis, aga sündisin Moskvast. Ma üldse juhtusin emale kogemata. Vanemad vennad olid 10 ja 14 aastat minust vanemad. Ema arvas, et aitab küll, aga siis jäi ta raskelt haigeks. Arstid ütlesid, et uue lapse sünnitamine võib selle haiguse puhul aidata, ja aitaski. Kahjuks vendi ma väga ei mäleta, sest nad mõlemad said 1942. aastal Leningradi all surma. Olen lugenud ema ja vendade kirjavahetust ning igas kirjas on ka minust juttu. Saan aru, et olin hästi hoitud ja armastatud. Ja muidugi kui üks isa kaks poega kaotab, siis hakkab ta eriti seda pisitütrest hoidma. Näiteks minu üks esimesi kokkupuuteid lauluga oli, kui isa pidi mind hoidma. Kuidagi õnnetul kombel kadus mu lutt ära ja aina jonnisin. Miski ei aidanud, kuni isa hakkas laulma. Selle peale jäin kohe vait ja kuulasin andunult. Ainult et ühtegi kurba laulu ei tohtinud isa laulda, selle peale ütlesin kohe, et ei taha.”

Jäagitu toetus

1986, Tallinn

„Oleme abikaasa Juhaniga juba 62 aastat koos olnud. See on olnud väga huvitav elu. Saime kokku päris noorelt. Viis aastat kurameerisime, viis aastat olime abielus ja siis 4. kursusel olles kinkis saatus meie esimese lapse. Mäletan, et arst haiglas ütles, et pean kindlasti lapsega koduseks jääma, et talle piima anda, aga konservatoorium vajas lõpetamist. Õnneks olid mu vanemad väga toeks. Ema ütles, et ära närveeri, küll saab see laps ka lehmapiimal üles kasvatatud, ja saatis mu eksamitele. Mäletan ka haiglast üht öde, kes tuli minu juurde ja rääkis, et ka tal oli kunagi päris kena hääl olnud. Siis aga läks mehele ja pidi oma unistusest loobuma. Ta pani mulle südamele, et kui vähegi võimalik, siis

ärgu ma sama viga tehku. Seda ütles inimene, kes polnud mind kunagi laulmas kuulnudki.

Usun, et see, mis meid Juhaniga nii kaua koos on hoidnud, on usk üksteise tegemistesse ja jäagitu toetus. Ta oli tehnikainsener, aga armastas ka muusikat väga. Ta on mind väga hoidnud ja palju kaasa elanud. Ta teeb mulle siiani iga hommik süüa ja kohvi, nii et ma isegi ei tea, kas oskan enam kohvigi keeta.”